

Helsingin kaupunginhallitus

18.06.2012

163/00/01/013/2012

HELSINGIN KAUPUNGIN KIRJAAMO HELSINGFORS STADS REGISTRATORSKONTOR	
Saapunut/Inkommit	
20. 06. 2012	
Dnro/Dnr	HEL 2012 - 005483
Tehtäväluokka	00 00 03
Uppgiftsklass	

Viite

Lausuntopyyntö HEL 2012-005843 T 00 00 03

LAUSUNTO HELSINGIN TALOUSARVIOALOITTEESTA, JOKA KOSKEE JOUKKOLIIKENTEEN ALENNUSLIPPUJEN MYÖNTÄMISTÄ ELÄKELÄISILLE

HSL:n hallitus päätti 12.6.2012 pitämässään kokouksessa antaa Helsingin kaupungille seuraavan lausunnon:

HSL ei toistaiseksi pidä perusteltuna eläkeläisille myönnettävien alennusten laajentamista tai ilmaisen matkustusoikeuden myöntämistä. Tarkemmat perustelut ilmenevät esittelytekstistä.

Nykytilanne

HSL päättää Helsingin seudun joukkoliikenteen alennus- ja vapaalippujen myöntämisperusteet. Perusteet ja alennusprosentit ovat yhtenäiset kaikissa HSL -kunnissa.

HSL:n seutulippualueella vakituisesti asuvat eläkeläiset voivat saada alennus- tai vapaalippuja, jos he kuuluvat johonkin seuraavista ryhmistä:

- Eläkeläinen, jolle on myönnetty Kelan maksama takuueläke tai vähennetty kansaeläke. Takuueläkkeen saajan alennus on 50 % (alennusryhmä 2) aikuisten lipun hinnasta ja vähennetyn kansaneläkkeen saajalla 25 % (alennusryhmä 1). Muut eläkkeet vähentävät Kelan maksamaa eläkettä tai sitä ei saa lainkaan.
- Invalidi, jolla on liikuntakykyä heikentävä pysyvä vamma tai sairaus, jonka haitta-aste on vähintään 55 % (näkövamma osalta vähintään 75 %). Alennus on 25 % aikuisen lipun hinnasta.
- Sokea, sotainvalidi tai rintamaveteraani, joille myönnetään seutuvapaalippu pääkaupunkiseudulle. Keravalla, Kirkkonummella tai Sipoossa asuvalle myönnetään kolmen vyöhykkeen lähiseutuvapaalippu.

Kuntien sosiaalitoimet myöntävät kuljetustukea vammaispalvelulain (VPL) tai sosiaalihuoltolain (SHL) perusteella. Helsingissä VPL- ja SHL -asiakkailta ja Espoossa VPL -asiakkailta on oikeus saada halutessaan käyttöönsä myös joukkoliikenteen seutuvapaalippu. Helsingin ja Espoon sosiaalitoimet kor-

18.06.2012

163/00/01/013/2012

vaavat näillä vapaalipuilla tehdyt matkat joukkoliikennesektorille. Näistä asiakkaista merkittävä osa on eläkeläisiä.

Alennusliput ovat kausi- tai arvolippuja, kertalipuista ei myönnetä alennusta. Vapaaliput ovat kausilippuja, jotka ovat voimassa määrääjän tai toistaiseksi. Oikeus alennus- tai vapaalippuun ladataan henkilökohtaiselle matkakortille. Oikeus on rajattu seudulla vakinaisesti asuviin lukuun ottamatta ulkomaisia vaihto-opiskelijoita.

Vapaa tai alennettu matkustusoikeus on voimassa kaikkina kellonaikoina lukuun ottamatta yötaksan aikaa 02.00-04.30, jolloin vain vapaaliput ovat voimassa. Matkakorttijärjestelmässä on mahdollista toteuttaa myös aikaan sidottuja lippuja, jotka ovat voimassa tiettyinä kellonaikoina.

25 %:in alennusoikeuden myöntäminen kaikille eläkeläisille ja sen kustannukset

Mahdollisuudet laajentaa alennuslippuun oikeutettujen määrää riippuvat olennaisesti siitä, ovatko HSL -kunnat valmiita lisäämään näille ryhmille kohdennettua tukea tai korottamaan muiden matkustajien lippujen hintoja.

Aloitteen toteutus edellyttäisi uutta eläkeläisten alennusryhmää, johon kaikki eläkkeensaajat olisivat oikeutettuja. Näin nykyisillä takuueläkkeen saajilla olisi edelleen oikeus 50 %:in alennukseen ja myös vapaalippuoikeudet säilyisivät ennallaan.

HSL -kunnissa asuu eläkkeensaajia kaikkiaan noin 220 000 henkilöä, joista alle 65 vuoden ikäisiä on noin 55 000 henkilöä. Eläkeläisistä noin 23 000 käyttää nykyisin vapaalippua. Oikeus 25 %:in alennukseen oikeuttavaan alennuslippuun on noin 46 000 henkilöllä ja 50 %:in alennukseen oikeuttavaan alennuslippuun on noin 3 000 henkilöllä

Alustavien laskelmien mukaan 25 %:in alennusoikeuden myöntäminen kaikille eläkeläisille lisäisi HSL -kuntien joukkoliikennemenoja 10,6 milj. euroa vuodessa. Helsingin lipputulomenetyt olisi 6,9 milj. euroa, Espoon 1,9 milj. euroa ja Vantaan 1,6 milj. euroa. Kauniaisten lipputulomenetyt olisi 28 000 euroa, Keravan 78 000 euroa, Sipoon 38 000 ja Kirkkonummen 63 000 euroa vuodessa.

Jos arvioitu tulomenetyt katetaan lippujen hinnankorotuksilla, hintoja tulisi korottaa keskimäärin n. 4 % normaalin kustannustason nousun lisäksi.

Ilmaisen matkustusoikeuden myöntäminen ruuhka-aikojen ulkopuolella kaikille eläkeläisille ja sen kustannukset

Aloitteen toteutus edellyttäisi uutta eläkeläisten asiakasryhmää, jossa vapaa matkustusoikeus on sidottu matkan alkamis- ja päättymisaikaan. Matkakortilta ei velotettaisi maksua maksuttomiin matkoihin oikeutettuina tunteina, mutta

18.06.2012

163/00/01/013/2012

muina aikoina asiakkaalla tulisi olla voimassa oleva matkalippu. Mahdollisen muutoksen myötä myös nykyisten eläkeläisten kausilippujen hinnoittelu tulisi tarkistaa sen mukaan, kuinka paljon maksuttomia tunteja eläkeläisille on myönnetty ja kuinka paljon matkoja arvioidaan siirtyvän tehtäväksi maksuttomana aikana.

Esityksen kustannusten arviointi on haastavaa, koska ei voida tietää, miten maksuttomat tunnit muuttaisivat eläkeläisten matkustuskäyttämistä. Alustavien laskelmien mukaan maksuttomuuden myöntäminen kaikille eläkeläisille arkisin klo 9 -15 välillä ja 4 tunnin ajan kahtena viikonlopun päivänä vähentäisi HSL- kuntien joukkoliikennetuloja 6,0 milj. euroa vuodessa. Helsingin lipputulomenetys olisi 3,5 milj. euroa, Espoon 1,2 milj. euroa ja Vantaan 1,1 milj. euroa. Kauniaisten lipputulomenetys olisi 19 000 euroa, Keravan 52 000 euroa, Sipoon 27 000 ja Kirkkonummen 44 000 euroa vuodessa.

Jos arvioitu tulomenetys katetaan lippujen hinnankorotuksilla, hintoja tulisi korottaa keskimäärin yli 2 % normaalin kustannustason nousun lisäksi.

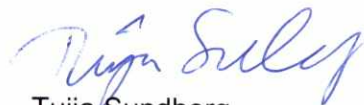
HSL:n hallituksen tavoitteena on tehdä pidemmän aikavälin tariffipoliittisia linjauksia, joihin kuuluvat myös erityisryhmille myönnettäviä alennus- ja vapaalippuja koskevat periaatteet. Selvitys on tarkoitus tehdä vuoden 2013 aikana. Ennen päätöksentekoa HSL pyytää linjauksista kaikkien HSL -kuntien lausunnot.

Lisätietoja antaa osaston johtaja Pirkko Lento, p. 4766 4210

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä

Pirkko Lento
toimitusjohtajan sijainen

Tuija Sundberg
hallintojohtaja

TIEDOKSI

HSL:n kirjaamo